

Tenis Sporuyla Uğraşan Çocukların Spora Yönelmelerinde Ailenin Rolü

Ebru KARA

ÖZET

Amaç: Tenis sporuyla uğraşan çocukların bu spora yönelmelerinde ailenin rolü, çeşitli açılardan ele alınabilecek önemli bir konudur. Ailelerin çocuklarına sağladıkları destek; onların sporla olan bağlılıklarını artırmak, karşılaştıkları zorluklar karşısında direnç göstermelerini sağlamak ve hedeflerine ulaşmaları için gerekli olan psikolojik ve fiziksel ortamı sunmak açısından kritik öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmelerinde ailenin rolü üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların analizidir

Yöntem: Tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmelerinde ailenin rolünü tespit etme amacıyla literatürde yayınlanan bilimsel makaleler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bilimsel makaleler konu ile ilgili anahtar kelimeler kullanılarak PubMed, Yök tez, Web of Science, Tr Dizin, Dergipark ve Google Scholar veri tabanlarında taranmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamında ilgili veri tabanlarında 2003-2023 yılları arasında yayınlanmış 10 makale analiz edildi. Çalışmaların 5. inde çocukların spora yönelmelerinde ailenin pozitif etkisi olduğu belirlenirken 3'ünde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlendi.

Sonuç: Sonuç itibariyle incelenen çalışmalarda tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmelerinde ailenin rolünün önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Aileler çocukları spora yönlendirebilmeleri için farklı yöntemler üretebilir ve spora olan ilgilerini arttırabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sporları, Aile, Tenis, Ebeveyn, Atletik gelişim

ABSTRACT

The Role of the Family in Children's Inclination Towards Tennis Sports

Purpose: The role of the family in the involvement of children involved in tennis sports is an important issue that can be addressed from various perspectives. The support families provide to their children; It is thought to be of critical importance in increasing their commitment to sports, ensuring their resilience in the face of difficulties they face, and providing the psychological and physical environment necessary for them to achieve their goals. In this context, the aim of the study is to analyze scientific studies on the role of the family in the orientation of children involved in tennis sports.

Method: Scientific articles published in the literature were examined by document analysis method in order to determine the role of the family in the involvement of children involved in tennis sports. Scientific articles were scanned in PubMed, Web of Science, Tr Dizin, Yök Tez, Dergipark and Google Scholar databases using keywords related to the subject.

Results: Within the scope of the research, 10 articles published in the relevant databases between 2003 and 2023 were analyzed. In the 5th of the studies, it was determined that the family had a positive effect on children's involvement in sports, while in the 3rd study, it was determined that there was no significant effect.

Conclusion: As a result, the studies examined revealed that the role of the family is important in the orientation of children who are involved in tennis sports. Families can produce different methods to direct their children to sports and increase their interest in sports.

Keywords: Children's sports, Family, Tennis, Parent, Athletic development.

GİRİŞ

Spor, fiziksel ve zihinsel olarak sağlıklı nesillerin yetişmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Özcan, 2011). İnsanlar, iş yaşamındaki yorgunluğu hafifletmek ve boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla spora yönelmektedirler. Günümüzde, spor yapmanın sağladığı faydaların konuşulmasının ötesinde, insanlar spor yapacakları yer ve yöntemler üzerine planlar yapmaktadırlar. Ülkeler, sporu bir politika aracı olarak benimsemiş ve spora verilen önemle, toplumun daha fazla spor yapmasını teşvik etmekte olan politikalar geliştirmişlerdir. Çocuklar için spor hem eğlenceli hem de sağlıklıdır. Bireysel sporlardan örnek vermek gerekirse, yüzme, jimnastik ve tenis, çocukların hem fiziksel gelişimlerine hem de özgüvenlerine katkıda bulunur. Özellikle tenis hem fiziksel becerileri geliştiren hem de strateji ve konsantrasyon gerektiren bir spordur.

Tenisin popülerliği arttıkça, spor dalında profesyonelleşme oranının her geçen gün yükselmesi, katılım ve temel ilkeler üzerine bilimsel araştırmaların önemini daha da belirginleştiriyor (Kaya, 2016). Teknolojinin ilerlemesi ve sosyal medyanın genişlemesiyle birlikte, toplumlar dünya çapında spor haberlerini daha yakından takip etmeye ve özellikle tenise daha fazla ilgi göstermeye başlamıştır. Ailelerin çocuklarını tenise yönlendirmesine katkıda bulunmuştur. Sporla ilgilenen ebeveynlerin çocukları, doğal olarak spora daha fazla meyilli olup, spor yapmayı daha çok sevmektedirler (Yıldız, 2015). Çocukların spora katılımı konusunda, aile içindeki spor kültürünün ve spora verilen önemin büyük bir etkisi vardır. Ailelerin spora olan ilgisi ve sporu bir yaşam tarzı olarak benimsemeleri, çocuklarının spor etkinliklerine katılımını teşvik eden en önemli faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır (Uğurlu, 2018).

İnsanlar boş zamanlarını değerlendirme arayışında sıkça tenis gibi spor aktivitelerine yönelmektedir. Tenis, hızla gelişen ve dünya çapında popüler spor kategorileri arasında önemli bir yere sahip olmuştur. Yerel ve global düzeyde düzenlenen turnuvalar sayesinde, katılımcılar oyunun keyfini çıkarmanın yanı sıra mutluluk da buluyorlar ve tenise daha fazla zaman ayırırlar. Artan ilgi ve profesyonelleşme, tenisin kuralları üzerine yapılan bilimsel çalışmaların önemini artırmıştır. Son dönemlerde, dünya genelinde popülerliği artan tenis sporu, ülkemizde de Türkiye Tenis Federasyonu'nun (TTF) okullarda başlattığı projelerle her yaş grubuna yayılmış ve geniş katılımcı kitlesine ulaşmıştır. Tenis hem oynayanlara hem de izleyenlere keyif verdiği için tercih edilen spor dallarından biri haline gelmiştir (Yıldırım ve Sunay, 2009).

Tarih boyunca insanlık var olduğu sürece, aile kavramı kültürel ve tarihsel bağlamda birçok değişikliğe uğrayarak geniş bir ilişkiler ağını ifade etmek için kullanılmıştır. Aile genellikle toplumun temel taşı oluşturarak kritik bir sosyal kurum olarak kabul edilir (Anheier ve Juergensmeyer, 2012). Demografi ve sosyoloji gibi sosyal bilimler alanında, aile kavramı merkezi bir öneme sahiptir. Aile, bireylerin sosyal etkileşimlerinin büyük bir kısmının gerçekleştiği temel bir sosyal yapı olarak görülür. Sayın (1990)'e göre, aile kavramı sosyolojik araştırmaların yoğunlukla üzerinde durduğu temel kurumlardan biridir. Aile, bireyin dünyaya geldiği andan itibaren içinde bulunduğu, yaşamını sürdürmek için gerekli olan bakım ve desteğin sağlandığı bir sosyal çevre olarak tanımlanır. Aynı zamanda, sosyalleşmenin en etkin yaşandığı yer olan ailedir (Sayın, 1990).

Çocukların spor aktivitelerine katılımı üzerinde ailenin etkisi büyük öneme sahiptir. Aile bireyleri arasında spora ilgi gösteren ve çocuğa örnek olacak kişiler bulunuyorsa, çocuğun spora olan katılımını olumlu yönde etkiler ve onun gelecekteki yaşam yönünde belirleyici olabilir. Ailedeki fertlerin spora gösterdiği ilgi, çocuğun spor aktivitelerine katılmasında kritik bir faktördür. Spor yapan çocuklarda gözlemlenen yüksek motivasyon, sosyal yaşamlarında birçok kolaylık sağlamaktadır (Demirkıran, 2019).

Ailelerin çocuklarını yaşları ne olursa olsun, hayat boyu sağlıklı, mutlu ve moral açıdan güçlü kalmaları için spora teşvik etmeleri büyük bir önem taşımaktadır. Ailelerin çocukları spora yönlendirmesi, onların gelecekte daha sağlıklı bireyler haline gelmelerine katkıda bulunacak önemli bir etkidir (Topal, 2016).

Çocukların spor branşlarına katılımları, onların aktivitelerle ne şekilde etkileşimde bulduklarına göre iki temel kategoriye ayrılabilir: aktif ve pasif katılım. Aktif katılım, çocukların doğrudan spor yapmalarını, yani profesyonel veya amatör düzeyde herhangi bir spor dalı ile ilgilenmelerini kapsar. Çocukların fiziksel yeteneklerini geliştirmelerinin yanı sıra disiplin, takım çalışması ve hedeflere ulaşma gibi değerli yaşam becerilerini öğrenmelerine olanak tanır. Aileler, çocuklarını spor etkinliklere yönlendirirken, onlara sporun sadece fiziksel bir aktivite olmadığını, aynı zamanda yenilgiyi kabullenme, rakibe saygı gösterme ve sportmenlik gibi önemli sosyal ve ahlaki değerleri de içerdiğini öğretebilir. Aileler çocuklarıyla birlikte spor müsabakalarını izlerken, karşılaşılan durumları öğretici bir fırsat olarak kullanabilir ve hem olumlu hem de olumsuz davranışları tartışarak çocuklarının sosyal ve ahlaki gelişimine katkıda bulunabilir. Spor etkinliklerine katılım, çocukların sosyal çevrelerini genişletmelerine, yeni arkadaşlıklar kurmalarına ve farklı kültürlerden insanlarla etkileşimde bulunmalarına yardımcı olur. Ailelerin çocuklarını spor branşlarına aktif veya

pasif olarak katılmaya teşvik etmeleri, onların sadece fiziksel değil, aynı zamanda sosyal, ahlaki ve duygusal gelişimlerine de önemli katkılarda bulunabilir. Bu nedenle, çocukların sporla iç içe büyümeleri, onların dengeli ve sağlıklı bireyler olarak yetişmeleri için temel bir yatırım olarak görülmelidir (Kotan vd., 2009).

Çocukların spor aktivitelerine yönelmelerini etkileyen faktörlerin incelenmesi üzerine yapılan araştırmalar bir dizi önemli unsurun rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu unsurlar arasında çocuğun yaşı ve cinsiyeti, eğitim aldıkları okulun türü, anne-baba eğitim seviyesi, ailelerin spor konusunda çocuklarına verdikleri destek, çocukların spora ayırdıkları zaman, aile ekonomik durumu, aile içinde spora ilgi duyan bireylerin varlığı, çocukların belirli spor dallarına olan ilgisi, spor dallarından beklentileri ve spor yapmalarını engelleyen faktörler bulunmaktadır. Örneğin, aile içinde spor yapma alışkanlığı olan veya spora özel bir ilgi gösteren bireylerin bulunması, çocukların spora olan ilgisini ve katılımını artırabilir. Ailelerin maddi ve manevi desteği, çocukların spor aktivitelerine daha kolay erişimini sağlayarak gelişimine katkıda bulunabilir. Ailelerin çocuklarına sağladıkları destek; onların sporla olan bağlılıklarını artırmak, karşılaştıkları zorluklar karşısında direnç göstermelerini sağlamak ve hedeflerine ulaşmaları için gerekli olan psikolojik ve fiziksel ortamı sunmak açısından kritik öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmelerinde ailenin rolü üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların analizidir.

YÖNTEM

Çalışma, tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmelerinde ailenin rolünü incelemek amacıyla doküman analizi yöntemini kullanarak yürütülmüştür. Araştırma, spor psikolojisi ve aile dinamikleri üzerine odaklanan önceki çalışmaların derinlemesine incelenmesine dayanmaktadır. Veri toplama süreci, akademik makaleler, tezler gibi ikincil kaynaklardan oluşan dokümanların seleksiyonu ile gerçekleştirilmiştir. Dokümanlar, çeşitli akademik veri tabanlarından ve açık erişim arşivlerinden elde edilmiştir. PubMed, Web of Science, Tr Dizin, Yök Tez, Dergipark ve Google Scholar veri tabanlarında taranmıştır. Veri tabanlarında “çocuk, tenis, spor, aile” anahtar kelimeleri ve kombinasyonları kullanıldı. Yök Tez’de “tenis” ve “aile” anahtar kelimeleriyle arandığında 15 tez görünmektedir. Bu çalışmalardan konuyla doğrudan alakalı olanlar makaleye dahil edilmiştir.

BULGULAR

Bu sistematik derleme, çeşitli çalışmaların çocuk ve gençlerin spor aktivitelerine katılımını ve ailelerin bu süreçteki etkilerini incelemektedir. İncelenen çalışmalar, farklı coğrafi bölgelerden ve farklı yaş gruplarından bireyler üzerinde yapılmış olup, veri toplama yöntemi olarak genellikle nicel yöntemler tercih edilmiştir. Çalışmalarda kullanılan ölçekler çeşitlilik göstermekle birlikte, genellikle Likert tipi ölçekler ve anketler ön plana çıkmaktadır.

Kotan (2023): Bu çalışma, ilköğretim okullarında okuyan 3. sınıftan 8. sınıfa kadar olan kız ve erkek öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma, spor faaliyetlerine katılan öğrencilerin değerlendirmelerini toplamak için Likert tipi ölçekler kullanmıştır. Çeşitli derecelendirme ölçekleri (5'li, 4'lü, 3'lü) ile öğrencilerin spor faaliyetlerine yönelik tutumları ve motivasyonları ölçülmüştür.

Yılmaz ve Kartal (2022): Aydın merkezde farklı tenis kulüplerinde oynayan 352 gönüllü öğrenci ile yapılan bu çalışmada, Kaya (2016) tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Çalışmanın odak noktası, aile faktörlerinin çocukların spor seçimlerine etkisini anlamaktır.

Kızılkaya (2023): Adana-Kozan'da yer alan bir lisedeki öğrenciler ve onların ebeveynleri üzerine yapılan bu çalışma, öğrenci ve ebeveyn anketlerini içermektedir. 200 öğrenci ve ebeveynlerinin katıldığı bu araştırma, sporun eğitimsel ve sosyal etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Keskin (2006): 446 velinin katıldığı bu çalışma, velilerin çocuklarının spor faaliyetlerine katılımına yönelik tutumlarını ölçmek için anket formu kullanmıştır. Çalışma, velilerin çocuklarının spor aktivitelerine olan desteğinin derinlemesine bir analizini sunmaktadır.

Yıldırım (2007): 5'li Likert Dereceleme Ölçeği kullanılarak, Türkiye Tenis Federasyonu tarafından sıralanan 14-16 yaş aralığındaki genç tenisçiler üzerine yapılmıştır. Çalışma, genç sporcuların spor motivasyonu ve eğilimleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Araştırma sonucuna göre çocukların spora yönelmesinde ailenin yeterince etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

Kaya (2016): Isparta ve Burdur'da tenis oynayan lisanslı sporcular üzerinde gerçekleştirilen bu çalışma, sporcuların tenis sporuna başlama nedenlerini, beklentilerini ve karşılaştıkları engelleri anlamak için demografik bilgiler ile birlikte anket yöntemini kullanmıştır. Araştırma sonucuna göre çocukların spora yönelmesinde ailenin yeterince etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

İmamoğlu (2009): Samsun ilinde yapılan bu çalışma, tenis oynayan bireylerin sporu seçme nedenlerini ve bu süreçte ailenin etkisini anlamaya yönelik bir anket kullanmıştır. Araştırma sonucuna göre çocukların spora yönelmesinde ailenin yeterince etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

Yılmaz (2021): Bu çalışma, 352 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiş ve anket formu ile öğrencilerin spor aktivitelerine katılımını değerlendirmiştir.

Allender vd. (2006: 829) tarafından, İngiltere’de 1990-2004 yılları arasında çocuk ve yetişkinlerin spora katılımları üzerine yapılmış nitel araştırmaların analizinde, çocukların spora katılımında ailenin önemli faktörlerden biri olduğu görülmektedir.

Baxter-Jones ve Maffulli (2003: 250) tarafından İngiltere’de 282 genç elit sporcu (8-17 yaş aralığı) ve aileleri üzerinde yapılan bir araştırmada, çocukların spora yönelmelerinde en etkili unsurun aile olduğu görülmektedir.

Derleme, çocuk ve gençlerin spor aktivitelerine katılımında ailelerin rolünün büyük olduğunu göstermektedir. Aile desteği, çocukların spor faaliyetlerine olan ilgisini ve katılımını artıran önemli bir faktördür. Çalışmalar ayrıca, çeşitli spor disiplinlerinde çocukların motivasyonunu ve tutumlarını değerlendirmek için farklı ölçeklerin kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubu Kategorileri

Eser Adı	Yöntem Türü	Ölçek İsimleri (Nicel Yöntem)	Çalışma Grubu
Baxter-Jones ve Maffulli, 2003	Nicel	Anket formu	282 genç elit sporcu
Allender, 2006	Nitel	Mülakat formu	40 öğrenci
Keskin, 2006	Nicel	Anket Formu	446 Veli
Yıldırım, 2007	Nicel	5’li Likert Dereceleme Ölçeği	Türkiye Tenis Federasyonu sıralamasından rastgele seçilen 14-16 yaş kategorisinde yarışan toplam 100 (kadın-erkek) oyuncu
İmamoğlu, 2009	Nicel	Anket	Samsun ilinde 2008-2009 yılları arasında Anakent Sosyal Tesisleri, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Tesisleri ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi’ndeki tenis kortlarında tenis oynayan 182 kişi
Kaya, 2016	Nicel	Demografik Bilgiler (9 soru) Tenis Sporuna Başlama Nedenleri, Beklentiler ve Engeller (4 soru)	Isparta ve Burdur illerinde lisanslı olarak tenis sporu yapan 161 kadın ve 153 erkek olmak üzere toplam 314 sporcu
Yılmaz, 2021	Nicel	Anket Formu	352 öğrenci
Yılmaz ve Kartal, 2022	Nicel	Anket (Kaya, 2016)	Aydın il merkezinde farklı kulüplerde tenis oynayan 352 gönüllü öğrenci

Kotan, 2023	Nicel	Likert Ölçeği, 5'li Derecelendirme Ölçeği, 4'lü Derecelendirme Ölçeği, 3'lü Derecelendirme Ölçeği	İlköğretim okullarında 3., 4., 5., 6., 7., 8., sınıflarda okuyan, halen değişik sportif faaliyetlerde bulunan kız – erkek sporcu öğrenciler
Kızılkaya, 2023	Nicel	Öğrenci Anketi (43 soru) Ebeveyn Anketi	Adana-Kozan ilçesindeki Mehmet Akif Ersoy Lisesi'ndeki lise 1, 2 ve 3. sınıf öğrencileri (200 kişi) Adana-Kozan ilçesindeki Mehmet Akif Ersoy Lisesi'ndeki öğrencilerin ebeveynleri (200 kişi)

TARTIŞMA ve SONUÇ

Sporun çocukların gelişimi üzerindeki olumlu etkileri, akademik ve sosyal başarılarının yanı sıra fiziksel sağlıklarını da destekler. Spora olan ilgi ve katılım, büyük ölçüde aile ortamı ve aile bireylerinin tutumlarından etkilenmektedir (Kotan, 2023). Anne ve babanın spor faaliyetlerine aktif olarak katılması, çocukların sporu benimsemelerinde ve spor yapmaya yönelik doğal bir eğilim geliştirmelerinde önemli bir faktördür (Kotan, 2023). Aile içerisindeki spor kültürünün varlığı, çocukların spor faaliyetlerine katılımlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Spor yapan aile bireyleri, çocuklarına örnek teşkil eder ve onların da spor yapmaya yönelik bir motivasyon geliştirmelerine yardımcı olur.

Aile içerisinde spor geçmişine sahip olan ebeveynlerin, çocuklarının spor yapmalarını ve sporla ilgilenmelerini daha fazla destekledikleri ve teşvik ettikleri gözlemlenmiştir. Profesyonel sporcuların başarı hikayelerinde de ailelerinin verdiği destek, onların kariyerlerindeki en büyük motivasyon kaynaklarından biri olarak ön plana çıkmaktadır. Çocukların sporla tanışmaları ve farklı spor dallarında yeteneklerini keşfetmeleri noktasında, ailelerin rolü vazgeçilmez bir öneme sahiptir (Çelik, 2010). Çocukların spor yapma alışkanlıklarının geliştirilmesinde ve sporun yaşamlarında önemli bir yer edinmesinde ailelerin oynadığı rol, tartışılmaz bir gerçektir. Spor yoluyla sağlanan fiziksel ve zihinsel faydaların yanı sıra, çocukların sosyal becerilerinin gelişiminde de ailelerin sporla olan ilişkileri temel bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Sağlıklı ve aktif bir nesil yetiştirmek adına, ailelerin sporu teşvik etmeleri ve çocuklarını çeşitli spor faaliyetlerine yönlendirmeleri büyük önem taşımaktadır (Çelik, 2010).

Bu sistematik derlemede incelenen çalışmalar, çocuk ve gençlerin spor aktivitelerine katılımının ailelerin etkisi altında şekillendiğini göstermektedir. Farklı yaş gruplarından ve

çeşitli coğrafi bölgelerden gelen veriler, sporun çocuklar üzerindeki olumlu etkilerinin yanı sıra, ailelerin bu süreçteki rolünün önemini vurgulamaktadır (Yetim, 2001). Çalışmalar, nicel veri toplama yöntemlerini kullanarak, aile desteğinin çocukların spor faaliyetlerine olan ilgisini ve katılımını nasıl artırdığını detaylı bir şekilde incelerken, kullanılan ölçekler çocukların ve ailelerin tutumlarına dair derinlemesine bilgiler sağlamaktadır (Yetim, 2001).

Literatür örneklerinde Kotan (2023) tarafından yapılan çalışma, ilköğretim okulu öğrencilerinin sportif faaliyetlere olan ilgisini ölçmek için çeşitli Likert ölçekleri kullanmıştır. Bu ölçekler, öğrencilerin spor aktivitelerine yönelik tutumlarını ve motivasyonlarını değerlendirirken, farklı derecelendirme sistemlerinin çocukların yanıtlarını nasıl etkilediğini gözlemlene imkanı sunmuştur. Bu tür bir çeşitlilik, öğrencilerin sporla olan ilişkilerini daha iyi anlamak için kritik öneme sahiptir ve bu veriler, eğitimcilere ve politika yapıcılara çocukların spor faaliyetlerine katılımını teşvik etme konusunda yol gösterici olabileceği ifade edilmiştir.

Yılmaz ve Kartal (2022) ise Aydın'da tenis oynayan gençler üzerine odaklanarak, aile faktörlerinin spor seçimlerindeki etkisini ortaya koymuştur. Bu çalışma, Kaya (2016) tarafından geliştirilen anketi kullanarak, çocukların tenis sporuna yönelmelerinde ailelerinin eğitim düzeyi ve sosyal desteklerinin rolünü analiz etmiştir. Bulunan sonuçlar, daha yüksek eğitilmiş ve çocuklarını aktif olarak destekleyen ailelerin, çocuklarının spor faaliyetlerine katılımının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum, spor politikalarının ve programların tasarlanmasında aileleri hedefleyen stratejiler geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Keskin (2006) ve İmamoğlu (2009) gibi diğer çalışmalar da velilerin ve ailelerin çocuklarının spor faaliyetlerine katılımına yönelik tutumlarını ölçmüş, bu süreçte ailelerin sağladığı manevi ve maddi desteklerin çocukların spor yapma eğilimlerini nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. İmamoğlu'nun çalışması, Samsun ilinde yapılmış ve ailelerin, çocukların spor seçimlerinde oynadığı etkili rolü gözler önüne sermiştir.

Yapılan çalışma, ailelerin çocuklarının spor faaliyetlerine katılımındaki etkisinin önemini ve bu etkinin çocukların fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimine olan katkılarını vurgulamaktadır. Ailelerin desteği, sporun çocuklar üzerindeki olumlu etkilerini artırarak, onların daha sağlıklı ve aktif bireyler olmalarını sağlamaktadır. Bu bulgular, eğitim sistemlerinde ve yerel yönetimlerde spor ve sağlık politikalarının geliştirilmesinde değerli bir kaynak teşkil etmektedir.

Bireysel mutluluk ve hayat doyumu değerlendirmesi, öznel iyi oluşun bir göstergesidir. Kişilerin kendi belirledikleri standartlar çerçevesinde, yaşamlarını ne kadar tatmin edici bulduklarının bir değerlendirilmesidir (Ryan ve Deci, 2001). Öznel iyi oluş, bireylerin yaşam deneyimlerini nasıl algıladıkları ve değerlendirdikleri ile ilgili bir psikoloji dalıdır (Yetim, 2001). Buradaki temel prensip, iyi bir yaşamın ölçütlerinin bizzat bireyler tarafından belirlenmesi gerektiğidir; bu, mutluluğun ve öznel iyi oluşun kişisel bir değerlendirme meselesi olduğunu gösterir. Yaşamın özünde mutluluk önemli bir yer tutar. Biçer'in vurguladığı gibi, insanlar mutlu olma, mutluluğu çevrelerine yayma veya mutlu bir ortam yaratma konusunda gerekli tüm araçlara, bilgiye ve yeteneklere sahiptir (Biçer, 2016).

Yüksek özgüven sahibi bireyler genellikle hayatlarından memnun ve mutluluk duygusuna erişmiş kişilerdir (Berger ve Owen, 1986). Mutlu insanların karakteristik özellikleri dört ana tema altında incelenebilir: özgüven, kontrol hissi, iyimserlik ve sosyallik. Hayat memnuniyeti, kişilik gibi sabit bir özellik gösterir (Myers ve Diener, 1995). İnsanların en temel hedeflerinden biri mutlu bir hayata sahip olmaktır. Mutluluk, zaman içinde filozoflar, bilim insanları ve sanatçılar tarafından sürekli araştırılan bir konudur. Gerçekte mutluluk, bireyin kendi iç dünyasında bulması gereken bir hissidir (Çelik, 2010). Mutluluğun nasıl kazanılacağı ve sürdürüleceği, bireyler için son derece önemli bir araştırma konusudur. Yaşam doyumu elde etmek için ihtiyaç duyulan şartları araştırdığımızda, mutluluğun bu koşullardan biri olarak karşımıza çıktığı görülmektedir (Chubon, 1987).

İlerleyen yaşlarda sağlıklı kalmak ve hastalıklardan korunmak amacıyla, insanlar sağlıklı yaşam tarzını daha fazla önemsemeye başlamışlardır. Spora olan ilgi artış göstermekte ve çeşitli spor dalları popülerlik kazanmaktadır. Spor yapan bireyler, iş hayatında karşılaştıkları sorunları daha rahat çözebilmekte ve iş performanslarının artmasına katkı sağlamaktadır.

Ankara'da gerçekleştirilen bir araştırmada, 14-16 yaş aralığındaki basketbol oyuncularının spora başlamalarında ailenin rolünün büyük öneme sahip olduğu belirlenmiştir (Salman ve Sunay, 2012). Türkiye'deki üniversiteler arası tenis turnuvalarına katılan sporcular üzerine yapılan bir çalışmada, spora yönelik aile desteğinin sporcuların kararlarında önemli bir etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur (Ölçücü vd., 2012). Yapılan çalışmalarda, sporcuların kariyerlerinde ailenin teşvik edici rolünün ve desteğinin, spor dallarına olan ilgilerini ve katılımlarını artırdığını vurgulamaktadır.

Aras ve Asma (2020) tarafından yapılan bir başka araştırmada, çeşitli ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin spora katılımında karşılaştıkları engeller incelenmiştir.

Yapılan çalışmada, öğrencilerin spora yönelmelerindeki en büyük engellerden birinin fiziksel yetersizlikler olduğu tespit edilmiştir. Sporun sadece ilgi ve motivasyonla sınırlı olmadığını, aynı zamanda bireylerin fiziksel hazır bulunuşluklarının da önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Ailelerin pozitif yönlendirmesi, çocukların sporla ilgilenmelerini ve kendilerini geliştirmelerini sağlar. Spora katılımı teşvik etmek için fiziksel engellerin üstesinden gelmek ve bireylerin spor aktivitelerine katılımlarını kolaylaştırmak da önemlidir. Eğitim kurumları ve spor organizasyonları tarafından düzenlenen programlar ve etkinlikler, çocukların ve gençlerin sporla daha fazla ilgilenmelerini ve aktif bir yaşam tarzını benimsemelerini sağlamak için kritik rol oynamaktadır. Sporun bireylerin yaşamlarındaki önemi, ailelerin, eğitimcilerin ve toplumun genelinin ortak çabalarıyla desteklenmelidir. Yapılan araştırmalar, çocukların spor aktivitelerine katılımında ailelerin ekonomik durumunun önemli bir faktör olduğunu göstermektedir (Aras ve Asma, 2020).

Yücel ve arkadaşlarının (2015) gerçekleştirdiği bir çalışmada, çocukların hangi spor dalını seçtikleri üzerinde ailelerin mali durumunun belirleyici bir etkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ekonomik imkanların, çocukların spor eğitimi alabilmesi veya belirli spor malzemelerini temin edebilmesi gibi çeşitli yollarla sporla olan ilişkilerini şekillendirdiğini göstermektedir (Yücel vd., 2015)

Orhanlı (2017) yaptığı araştırmada ise, ailelerin aylık gelir seviyelerinin, çocuklarını özellikle yüzme gibi belirli bir spora yönlendirme kararlarında etkili olduğunu ortaya koymuştur. Yapılan çalışmada, yüzme sporunun belirli bir maliyet gerektirmesi ve maliyetin ailelerin ekonomik kapasitesine göre değişkenlik göstermesi nedeniyle, ekonomik durumun çocukların yüzme sporuna katılımlarını doğrudan etkileyebileceğini göstermiştir. Spor aktivitelerine katılımın sadece bireyin ilgi ve yeteneklerine bağlı olmadığını, aynı zamanda ailelerin ekonomik durumu önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Ailelerin ekonomik imkanları, çocukların hangi spor dallarına erişebileceğini, hangi eğitim ve donanımlara sahip olabileceklerini ve dolayısıyla hangi sporları yapabileceklerini doğrudan etkileyebilir (Orhanlı, 2017).

Sporun çocukların gelişimi üzerinde çok yönlü olumlu etkileri olduğu ve ailenin bu süreçteki etkisinin oldukça önemli olduğu görülüyor. Tartışma metninde belirtilen çalışmalar, ailelerin çocuklarının spor faaliyetlerine katılımını ve ilgisini nasıl şekillendirdiğini, özellikle ebeveynlerin sporla olan ilişkilerinin çocukları üzerindeki doğrudan etkilerini vurgulamaktadır. Anne ve babanın spor faaliyetlerine katılımı, çocukların bu faaliyetlere olan

ilgisini ve katılımını artırıyor. Bu durum, çocukların fiziksel sağlığını, akademik performansını ve sosyal becerilerini olumlu yönde etkileyebiliyor.

Ailenin sosyoekonomik durumu, çocukların hangi spor dallarına katılabileceğini ve ne tür eğitim veya malzemeler edinebileceğini belirleyebiliyor. Örneğin, yüzme gibi bazı sporların belirli bir maliyeti olması, ekonomik olarak daha iyi durumdaki ailelerin çocuklarının bu tür aktivitelere daha kolay erişim sağlamasına olanak tanıyor. Bu durum, spor katılımında sosyoekonomik eşitsizliklere yol açabilir.

Spor politikaları ve programlarının tasarlanmasında aileleri hedef alan stratejilerin geliştirilmesi öneriliyor. Bu, her çocuğun spor yapma fırsatına sahip olmasını sağlamak ve genel olarak bir toplumun sağlık düzeyini artırmak için kritik öneme sahip olabilir. Eğitim kurumları ve spor organizasyonları, çocukların ve gençlerin sporla daha fazla ilgilenmelerini teşvik etmek için önemli bir rol oynar.

Ailelerin spor faaliyetlerine olan katkısı, çocukların sporla ilgili tutum ve davranışlarını şekillendirme konusunda merkezi bir öneme sahiptir. Bu, çocukların sağlıklı gelişimine ve genel yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlar. Ailelerin bu süreçteki rolünü anlamak ve desteklemek, toplum sağlığını ve bireylerin mutluluğunu artırmada önemli bir adım olacaktır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Tenis sporu, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişiminde önemli bir rol oynayan disiplinli ve stratejik bir aktivitedir. Ailelerin çocuklarını tenis gibi sporlara yönlendirmesi, onların yaşam boyu sağlık, sosyal beceriler ve öz disiplin gibi değerleri kazanmalarında kritik bir öneme sahiptir. Yapılan araştırmalarda, spora başlama ve devam etme sürecinde ailenin tutumunun, çocukların motivasyonu üzerinde derin etkiler yarattığını göstermektedir. Aileler, çocuklarına spor yapmanın değerini öğretirken, onları düzenli olarak tenis antrenmanlarına götürerek ve onların sporla ilgili başarılarını destekleyerek çocukların spor yapma alışkanlığını geliştirmelerine yardımcı olur.

Ailelerin spora olan ilgisi ve katılımı, çocukların tenis sporuna olan bağlılığını ve uzun vadeli ilgisini artırabilir. Tenis sporuna yönlendirilen çocukların başarısında ailelerin rolü, sadece başlangıç aşamasında değil, çocukların sporculuk kariyeri boyunca sürekli bir destek ve motivasyon kaynağı olarak ön plana çıkmaktadır. Ailelerin çocuklarını tenis gibi sağlıklı yaşam biçimlerine yönlendirmesi, onların hem fiziksel hem de zihinsel gelişimlerine katkıda bulunan temel bir faktördür.

Yapılan derleme, çocuk ve gençlerin spor aktivitelerine katılımının, ailelerin tutumları ve destekleri tarafından önemli ölçüde etkilendiğini ortaya koymaktadır. İncelenen çalışmalar arasında, çeşitli yaş gruplarından ve farklı coğrafi bölgelerden toplanan veriler, ailelerin çocuklarının spor faaliyetlerine olan katılımını nasıl şekillendirdiğine dair kapsamlı bir bakış sunmuştur. Nicel veri toplama yöntemleri ve çeşitli ölçekler kullanılarak elde edilen bulgular, eğitimcilerin ve politika yapıcıların bu alandaki stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olacak değerli bulgular sağlar.

Özellikle, ailelerin çocuklarını spor aktivitelerine teşvik etme şekilleri, çocukların bu aktivitelere olan ilgisini ve katılımını belirgin bir şekilde artırmaktadır. Yüksek eğitilmiş aileler ve sporu destekleyen bir aile yapısı, çocukların spor aktivitelerine katılımını pozitif yönde etkilemektedir. Çocukların fiziksel sağlığının yanı sıra sosyal becerilerinin ve özgüvenlerinin gelişimine de katkıda bulunur.

Spor faaliyetlerine katılım, çocukların akademik başarıları üzerinde de olumlu etkilere sahip olabilir. Spor yapan çocuklar, genellikle zaman yönetimi, takım çalışması ve liderlik gibi beceriler geliştirirler. Beceriler, akademik ortamlarda da onları destekleyerek, okulda daha başarılı olmalarına yardımcı olur.

Bu derlemeden elde edilen sonuçlar, okulların ve yerel yönetimlerin, çocuk ve gençlerin spor faaliyetlerine katılımını teşvik etmek için aileleri hedefleyen programlar geliştirmelerinin önemini vurgulamaktadır. Aileleri bilgilendirici seminerler, atölye çalışmaları ve spor etkinliklerine katılım fırsatları sunmak sürecin etkin bir parçası olabilir.

Çalışma, sporun çocukların gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini göz önünde bulundurarak, spor faaliyetlerinin çocuklar için erişilebilir ve cazip hale getirilmesi gerektiğini önermektedir. Çocukların spor yapma imkanlarının artırılması, onların hem fiziksel hem de zihinsel sağlıklarını destekleyecek ve toplumun genel sağlık düzeyini iyileştirecek önemli bir adım olacaktır. Çalışma kapsamında 2003-2013 yılları arasındaki 10 makale incelenmiştir. Çalışmaların sonuçlarına bakıldığında 3 makalenin sonucunun çocukların spora yönelmesinde ailelerin etkili olmadığı, 7 makale sonucunun ise çocukların spora yönelmelerinde ailelerin etkili olduğu neticesine varılmıştır.

KAYNAKLAR

- Allender, S. Cowburn, G. ve Foster, C. (2006). Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: A review of qualitative studies. *Health Education Research*, 21(6), 826-835.
- Anheier, H. K., & Juergensmeyer, M. (Eds.). (2012). *Encyclopedia of global studies*. Sage Publications.
- Aras L. ve Asma, M. B. (2020). Farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 27-39.
- Baxter-Jones, ADG. ve Maffulli, N. (2003). Parental influence on sport participation in elite young athletes. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 43, 250-55.
- Berger, B. G., & Owen, D. R. (1986). Mood alteration with swimming: A reevaluation. In L. Van Velden & J. H. Humphrey (Eds.), *Current selected research in the psychology and sociology of sport* (pp. 97-114). New York: AMS Press.
- Biçer, T. (2016). *Kalpten akla sorular* (1st ed.). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Chubon, R. A. (1987). Development of a quality-of-life rating scale for use in health-care evaluation. *Evaluation and the Health Professions*, 10, 186-200.
- Çelik, H. H. (2010). *Bilim hayatı ve mutluluk*. *Medimagazin Sağlık Profesyonelleri Gazetesi*. Retrieved October 25, from <http://www.medimagazin.com.tr/authors/hakanhamdi-celik/tr-bilim-hayati-ve-mutluluk-72-74-2419.html>
- Demirkıran, E. M. (2019). Türkiye Tenis Federasyonu 12. bölge sporcularının tenise başlama nedenleri ve beklentilerinin araştırılması (yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı. Elâzığ.
- İmamoğlu, R. (2009). *Samsun İli'nde Tenis Sporü İle Uğraşanların Bu Sporü Seçme Sebeplerinin Araştırılması (Yüksek Lisans Tezi)*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Jones, G., Swain, A. B. J., & Hardy, L. (1993). Intensity and direction dimensions of competitive state anxiety and relationship with performance. *Journal of Sport Sciences*, 11, 533-542.

- Kaya, N. (2016). Lisanslı tenis sporcularının tenis sporuna başlama nedenleri, beklentileri ve beklentilerinin önündeki engeller (Yüksek Lisans Tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Keskin, V. (2006). Çocuklarını spora yönlendiren anne ve babaların beklentileri (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar, Türkiye.
- Kızılkaya, A. (2009). Lise öğrencilerinin spora katılımında ailenin etkileri (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin, Türkiye.
- Kotan, Ç. (2007). İlköğretim okullarında okuyan sporcu öğrencilerin spor yapmalarında okul ve aile faktörünün etkisi (Sakarya ili örneği), (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Kotan, Ç. , Hergüner, G. ve Yaman, Ç. (2009). İlköğretim Okullarında Okuyan Sporcu Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul Ve Aile Faktörünün Etkisi Sakarya İli Örneği. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 49-58
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological Science*, 6(1), 10-16.
- Orhanlı, C. (2017). Ailelerin çocuklarını yüzme sporuna gönderme nedenlerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi (yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bursa.
- Ölçücü, B., Erdil, G., Bostancı, Ö., Canikli, A., & Aybek, A. (2012). Üniversiteler arası tenis müsabakalarına katılan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 5-12.
- Özcan, S. (2011). Temel Tenis Teknik Öğretiminde İki Farklı Antreman Metodunun Teknik Biyometrik ve Fizyolojik Özellikler Üzerine Etkisinin Araştırılması. (doktora tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). To be happy or to be self-fulfilled: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. In S. Fiske (Ed.), *Annual Review of Psychology*, 52, 141-166.
- Salman, Ö. ve Sunay, H. (2012). Ankara'da 14-16 Yaş Arası Basketbolcuların Basketbola Başlama Nedenleri ve Beklentileri. *Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 25-34.

- Sayın, Ö. (1990). Aile sosyolojisi: Ailenin toplumdaki yeri. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Topal, D. (2016). Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin tenise başlama nedenleri ve beklentileri (Yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı, Burdur.
- Uğurlu, F. M. (2018). Sporda cinsiyet ayrımı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yetim, Ü. (2001). Toplumda bireye mutluluk resimleri. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Yıldırım, Y. (2007). Türkiye'de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri (Yüksek Lisans Tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Yıldırım, Y., ve Sunay, H. (2009). Türkiye'de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(3), 103-109.
- Yıldız, A. (2015). Ebeveynlerin çocuklarının beden eğitimi ve spor dersine katılımına yönelik tutumlarının incelenmesi (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, O. (2021). Tenis sporuyla uğraşan çocukların spora yönelmesinde ailenin rolü ve önemi (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Yılmaz, O., & Kartal, R. (2022). Tenis Sporunda Ailenin Rolü ve Önemi. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 7(3), 277-286.
- Yücel, A. S., Kılıç, B., Korkmaz, M., ve Göral, K. (2015). Spor yapan çocukların spor tercihleri ve bunu etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi. Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi. 4 (1): 200 – 213